

ARISTIDE ZOLBERG

PER GLORIA ZORRILLA

“

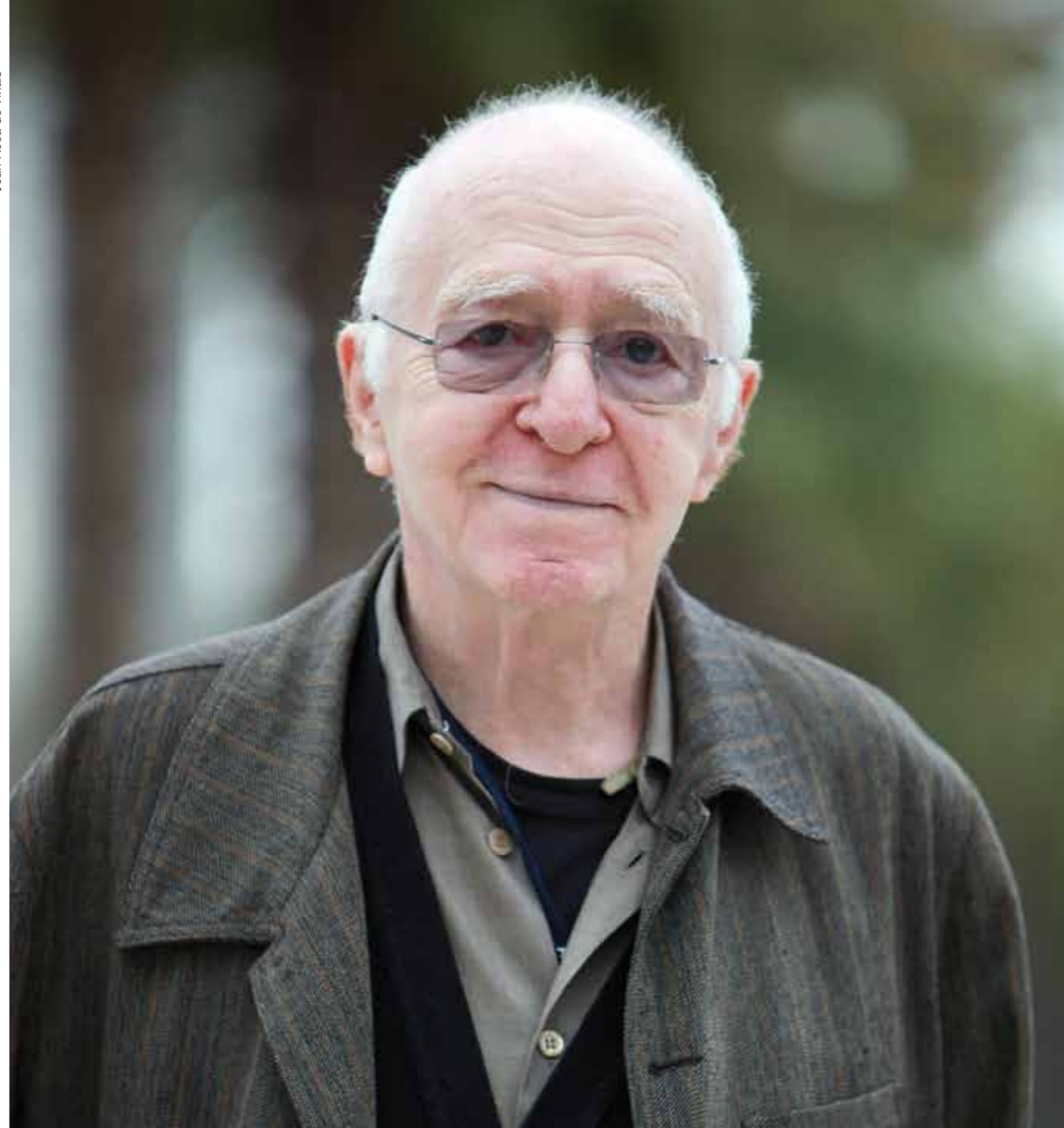
No és ètic impedir l'entrada a un país”

Per a Aristide Zolberg, la immigració no és una amenaça, sinó una riquesa. Crític amb la noció de fronteres i d'identitat, aquest sociòleg americà d'origen europeu recorda que els pobles s'han mogut des de temps immemorials. La migració no és un fenomen nou; el que ha canviat és la concepció de l'estat. Zolberg va ser fa uns mesos a Barcelona convidat per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed).

Para Aristide Zolberg, la inmigración no es una amenaza, sino una riqueza. Crítico con la noción de fronteras y de identidad, este sociólogo americano de origen europeo recuerda que los pueblos se han movido desde tiempos inmemoriales. La migración no es un fenómeno nuevo, lo que ha cambiado es la concepción del estado. Zolberg estuvo hace unos meses en Barcelona invitado por el Instituto Europeo del Mediterráneo (IEMed).

Aristide Zolberg believes that immigration is not a threat but an asset. Critical of the notion of frontiers and identity, this American sociologist with European roots reminds us that people have been on the move since time immemorial. Migration is not a new phenomenon, rather what has changed is the concept of state. Zolberg was in Barcelona a few months ago on an invitation from the European Institute of the Mediterranean (IEMed).

Joan Roca de Vinals

Catedràtic de Ciències Polítiques i Estudis Històrics a la New School for Social Research de Nova York i director del Centre Internacional per a la Migració, Etnicitat i Ciutadania, Aristide Zolberg és un dels màxims especialistes en migracions internacionals i en la gestió de les diferències ètniques i culturals. La seva activitat acadèmica ha estat reconeguda per l'International Studies Association, una xarxa de més de 4.000 acadèmics de tot el món. Ha publicat diversos volums, entre els quals destaca *A nation by design: Immigration Police in the Fashioning of America* (2008), on sosté que les polítiques d'immigració han estat crucials en la formació de la identitat americana.

Catedrático de Ciencias Políticas y Estudios Históricos en la New School for Social Research de Nueva York y director del Centro Internacional para la Migración, Etnicidad y Ciudadanía, Aristide Zolberg es uno de los máximos especialistas en migraciones internacionales y en la gestión de las diferencias étnicas y culturales. Su actividad académica ha sido reconocida por la International Studies Association, una red de más de 4.000 académicos de todo el mundo. Ha publicado varios volúmenes, entre ellos *A nation by design: Immigration Police in the Fashioning of America* (2008), donde sostiene que las políticas de inmigración han sido cruciales en la formación de la identidad americana.

Professor of Political Science and History Studies at the New School for Social Research in New York and director of the International Center for Migration, Ethnicity and Citizenship, Aristide Zolberg is one of the top experts on international migrations and managing ethnic and cultural differences. His scholarly activities have been recognised by the International Studies Association, a network of more than 4,000 scholars from all over the world. He has published several volumes, including *A Nation by Design: Immigration Police in the Fashioning of America* (2008), in which he holds that immigration policies have been crucial in forming the American identity.

“No es ético impedir la entrada a un país” “It is unethical to prevent entry into a country”

Professor, vostè mateix ha estat immigrant. Com va ser la seva experiència personal? Vaig néixer a Bèlgica i vaig ser un immigrant als Estats Units, on vaig arribar després de la Segona Guerra Mundial, quan tenia setze anys. El meu pare va ser assassinat pels nazis, i com que la meua mare no podia fer-se càrrec de mi, me n’hi vaig anar. Parlava una mica d’anglès, perquè l’havia estudiat a l’escola. Vaig anar als Estats Units perquè havia llegit que es podia treballar i estudiar a la universitat alhora, que era el que jo volia fer. Al principi vaig viure amb uns familiars amb qui no em duia massa bé. Va ser una època molt difícil, perquè ells eren jueus creients i jo no. Es van fer càrrec de mi, però només durant un any. Quan vaig fer 17 anys, me’n vaig haver d’anar de casa seva i em vaig quedar sol. La veritat és que no va ser gens senzill, però em vaig espavilar prou bé i vaig poder estudiar, que era el que realment volia.

Profesor, usted mismo ha sido inmigrante, ¿cómo fue su experiencia personal? Nací en Bélgica y fui un inmigrante en Estados Unidos, país al que llegué después de la Segunda Guerra Mundial, cuando tenía 16 años. Mi padre fue asesinado por los nazis y mi madre no podía hacerse cargo de mí, así es que me fui para allá. Hablaba un poco de inglés, ya que lo había estudiado en el colegio. Fui a Estados Unidos porque había leído que allí se podía trabajar y estudiar en la universidad a la vez y era eso lo que quería hacer. Al principio viví con unos familiares con los que no me llevaba muy bien. Fue una época muy difícil, pues ellos eran judíos creyentes y yo no. Se hicieron cargo de mí, pero sólo durante un año. Cuando cumplí los 17 años, me tuve que ir de su casa y me quedé solo. La verdad es que no fue nada fácil, pero me manejé bastante bien y pude estudiar, que era lo que realmente quería.

Professor, you yourself have been an immigrant. What was your personal experience like? I was born in Belgium and emigrated to the United States, where I arrived after World War II when I was 16 years old. My father was murdered by the Nazis and my mother could not take care of me, so I went to the US. I spoke a little bit of English because I had studied it at school. I went to the United States because I had read that you could work and study at the university at the same time there, and that’s what I wanted to do. At first I lived with relatives, whom I did not get along with very well. It was a very difficult time because they were practising Jews and I wasn’t. They took care of me, but only for a year. When I turned 17 I had to leave their house and I was on my own. The truth is that it was quite hard, but I managed fairly well and was able to study, which is what I really wanted to do.

Què va estudiar? Ciències Polítiques, però em considero un sociòleg, especialment ara que m’he fet gran. La meua especialitat era Àfrica, l’època postcolonial, quan els països van començar a ser independents. La situació ara és molt pitjor. Tots aquests països tenen problemes per mantenir-se units. Són molt diversos, amb moltes ètnies, i els colonitzadors no van tenir en compte aquestes diferències quan van marcar les fronteres a talls de ganivet. Com a Nigèria, on hi ha cristians al nord i musulmans al sud, i el país que vaig estudiar jo, Costa d’Ivori, que està vivint una guerra civil terrible... És tot molt trist.

Després es va dedicar a estudiar les migracions. Tinc dos interessos bàsics. El primer són les migracions històriques, les que van tenir lloc com a part natural de la història. De fet, n’hi ha algunes que ni tan sols es consideren pròpiament migracions. Tot va començar a Àfrica i a partir d’aquí la gent es va començar a moure. No sabem ben bé

¿Y qué estudió? Ciencias Políticas, pero me considero un sociólogo, especialmente ahora que me he hecho mayor. Mi especialidad era África, la época poscolonial, cuando empezaron a ser países independientes. La situación ahora es mucho peor. Todos estos países tienen problemas para mantenerse unidos. Son muy diversos, con muchas etnias, y los colonizadores no tuvieron en cuenta estas diferencias cuando trazaron a cuchillo las fronteras. Como en Nigeria, donde hay cristianos en el norte y musulmanes en el sur, y el país que yo estudié, Costa de Marfil, que está viviendo una guerra civil tremenda... Es todo muy triste.

Luego se dedicó al estudio de las migraciones. Tengo dos intereses básicos. El primero son las migraciones históricas, las que tuvieron lugar como parte natural de la historia, algunas de las cuales ni siquiera están consideradas propiamente como migraciones. Todo

What did you study? Political science, but I consider myself a sociologist, especially now that I’m older. My speciality was Africa, the post-colonial period, when the countries began to win their independence. The situation is much worse now. All of these countries are having difficulties staying together. They are very diverse and have many different ethnic groups, but the colonisers did not take these differences into account when they carved up the borders. Like in Nigeria, where there are Christians in the north and Muslims in the south, and the country I studied, Ivory Coast, which is in the midst of a horrible civil war... It’s all very sad.

After that you set out to study migration. I have two main interests. The first is historical migrations, the ones that happened as a natural part of history, some of which are not even actually considered migration. Everything began in Africa, and from there people began

com va passar, però el cert és que nosaltres vam arribar a Austràlia i que els indis van arribar a Amèrica. El segon interès és la immigració contemporània. Avui en dia no veiem les coses de la mateixa manera. Considerem que els estats són sagrats i que moure’s d’un país a l’altre és una cosa molt especial.

Tenim llibertat per sortir, però no per entrar. Avui dia, a qualsevol país democràtic, tots tenim el dret de sortir, d’abandonar-lo, però no tots tenim el dret d’entrar-hi. No té cap sentit. En nom de quin dret ens impedeixen l’entrada a un país? Quin dret tenen unes persones a deixar-ne d’altres fora de les seves fronteres? En nom de qui? La veritat és que no és gens ètic.

I no acollir algú que demana asil polític? A partir de la Segona Guerra Mundial, es va establir la diferència entre asil i immigració. És un fet molt recent i molt limitat: no n’hi ha prou a dir que no et pots

comenzó en África y desde ahí la gente empezó a moverse. No sabemos gran cosa sobre cómo ocurrió, pero lo cierto es que nosotros llegamos a Australia y que los indios llegaron a América. Mi segundo interés es la inmigración contemporánea. Hoy en día vemos las cosas de manera diferente. Consideramos a los estados como algo sagrado y el moverse de un país a otro como algo muy especial.

Tenemos libertad de salir pero no de entrar. Hoy en día, en cualquier país democrático, todos tenemos el derecho de salir, de abandonarlo, pero no todos tenemos el derecho de entrar en él. No tiene ningún sentido. ¿En nombre de qué derecho nos impiden la entrada a un país? ¿Qué derecho tienen unas personas para dejar a otras fuera de sus fronteras? ¿En nombre de quién? La verdad es que no es nada ético.

¿Y no acoger a alguien que pide asilo político? A partir de la Segunda Guerra Mundial se diferenció entre asilo e inmigración. Es

to radiate out. We don’t know much about how it happened, but we do know that we reached Australia and that the Indians reached America. My second interest is contemporary immigration. Today we see things differently. We regard states as something sacred, and moving from one country to another is seen as something out of the ordinary.

We are free to leave but not to enter. Today in any democratic country we all have the right to leave, to abandon it, but not all of us have the right to enter. This makes no sense at all. In the name of what right do we hinder entry into a country? What right do people have to keep others outside their borders? In whose name? The fact is that it is totally unethical.

And not accepting someone who requests political asylum? Since World War II there has been a distinction between asylum and immi-

“Sóc realista; sé que no es poden obrir les fronteres, però es pot ser més progressista”

guanyar la vida a un país; per poder reclamar l’estatus de refugiat, has de demostrar que no hi pots viure perquè et persegueixen o corres el risc de ser assassinat.

Llavors, la “migració sense fronteres” (open borders) que defensa Joseph Carens seria l’única política justa? Defenso i comparteixo les teories de Joseph Carens. Tots dos incidim en els mateixos temes. Els polítics haurien de justificar èticament sota quina premissa poden deixar una persona fora d’un país. Ja sé que s’ha de regular d’alguna manera, però s’hauria de fer d’una manera més generosa.

Què passaria si s’obriessin les fronteres? Tots els pobres intentarrien creuar-les per poder sobreviure als països rics i llavors els salaris s’abaixarien. Les coses s’han de fer gradualment. Sóc realista; sé que no es poden obrir les fronteres, però es pot ser més progressista i abordar aquest tema d’una manera diferent. Per exemple, s’hauria

>>

algo muy reciente y muy limitado: no es suficiente decir que no te puedes ganar la vida en un país, sino que para que puedas reclamar el estatus de refugiado tienes que demostrar que no puedes vivir en él porque estás perseguido o porque corres el riesgo de ser asesinado.

La “migración sin fronteras” (open borders) que defiende Joseph Carens ¿sería la única política justa? Defiendo y comparto las teorías de Joseph Carens. Ambos incidimos en los mismos temas. Los políticos deberían justificar éticamente bajo qué premisa pueden dejar a una persona fuera de un país. Ya sé que debe regularse de alguna manera, pero habría que hacerlo de una forma más generosa.

¿Qué pasaría si se abrieran las fronteras? Todos los pobres intentarían cruzarlas para poder sobrevivir en los países ricos y entonces los salarios bajarían. Las cosas se tienen que hacer gradualmente,

>>

gration. This is quite recent and very limited. It is not enough to say that you can’t make a living in a country; rather to claim refugee status you have to demonstrate that you cannot live in your home country because you are being persecuted or you run the risk of being murdered.

Are the open borders that Joseph Carens upholds the only fair policy? I uphold and share Joseph Carens’ theories. We both stress the same issues. Politicians must ethically justify under what premise a person can be kept out of a country. I know that it should be regulated somehow, but it has to be done more generously.

What would happen if the borders were opened? All the poor people would try to cross them in order to live in the rich countries and then salaries would go down. Things have to happen gradually. I’m a realist; I know that borders can’t just be torn down suddenly. But we can be more progressive in the way we handle this issue. For

>>

“Soy realista, sé que no se pueden abrir sin más las fronteras, pero se puede ser más progresista”

“I’m a realist; I know that borders can’t just be torn down suddenly, but we can be more progressive”

<<

d’ampliar el dret d’asil i considerar com a refugiades les persones que no poden mantenir-se al seu propi país o les persones que viuen en països on hi ha molta violència, com ara Costa d’Ivori o Nigèria. **Europa es mou en sentit contrari. El govern socialista espanyol va donar suport a la directiva europea que permet retenir i expulsar els immigrants irregulars.** Tradicionalment, els socialistes han estat en contra de la immigració, i també els sindicats, perquè quan hi ha més mà d’obra els empresaris poden abaixar els sous. Tanmateix, moltes indústries no existirien sense els immigrants, com ara la indústria tèxtil. Crec que la directiva té a veure amb la recessió. Quan les coses van bé econòmicament, Europa vol mà d’obra de fora, però no vol que els immigrants es converteixin en europeus. Aquest fet de la demanda de mà d’obra barata es pot observar històricament; ja va passar abans amb els espanyols, els italians o els irlandesos. Als

<<

soy realista, sé que no se pueden abrir sin más las fronteras. Pero se puede ser más progresista en la manera de abordar este tema. Por ejemplo, debería ampliarse el derecho de asilo y considerar como refugiadas a las personas que no puedan sostenerse en su propio país o a las que viven en países de mucha violencia, como es el caso de Costa de Marfil o Nigeria.

Europa se mueve en un sentido contrario. El gobierno socialista español apoyó la directiva europea que permite retener y expulsar a los inmigrantes irregulares. Tradicionalmente, los socialistas han estado en contra de la inmigración, al igual que los sindicatos, porque al haber más mano de obra los empresarios pueden bajar los

<<

example, the right to asylum should be extended so that anyone who cannot sustain themselves in their own country or who lives in a country ridden with violence, like the Ivory Coast or Nigeria, should be considered refugees.

Europe is moving in the opposite direction. Spain’s socialist government supports the European directive that enables illegal immigrants to be detained and expelled. The socialists have traditionally been against immigration, as have the trade unions, because if employers have a larger workforce available to them they can lower salaries. Yet many industries would not exist without immigrants, like the textile industry. I think that the directive has to do with the recession. When things are going well economically, Europe wants foreign labour, but it doesn’t want the immigrants to turn into Europeans. This has happened in the past with the demands for cheap labour;

Estats Units, els irlandesos no es consideraven blancs. Hi ha un llibre molt interessant, *How the Irish Became White* (Com els irlandesos van arribar a convertir-se en blancs, de Noel Ignatiev), que ho explica. Quan van arribar als Estats Units eren catòlics en un país de majoria protestant. Al principi els van considerar inferiors, però amb el temps es van fer poderosos i les coses van canviar. Llavors, els van començar a percebre com a iguals.

En època de crisi sol augmentar el racisme i la xenofòbia, sobretot contra els estrangers que es troben en situació irregular. M’adono que és així a Itàlia i a Espanya i a molts països europeus, però als Estats Units és diferent. Hi estan acostumats. Nosaltres tenim entre 10 i 20 milions de treballadors il·legals mexicans. És fàcil creuar la frontera i impossible tancar-la. L’any 1986 ja hi va haver una gran legalització “d’il·legals”. Aquest és un dels temes que el president

salarios. Cuando, por otro lado, muchas industrias no existirían sin los inmigrantes, como es el caso del textil. Yo creo que la directiva tiene que ver con la recesión. Cuando las cosas van bien económicamente, Europa quiere mano de obra de fuera, pero no quiere que los inmigrantes se conviertan en europeos. Es algo que ha pasado históricamente con la demanda de mano de obra barata, ya pasó antes con los españoles, los italianos o los irlandeses. En Estados Unidos, no se consideraba que los irlandeses fueran blancos. Hay un libro muy interesante, *How the Irish Became White* (Cómo los irlandeses llegaron a convertirse en blancos, de Noel Ignatiev), que lo explica. Cuando llegaron a Estados Unidos eran católicos en un país de mayoría protestante. Al principio los veían como inferiores, pero con el tiempo se volvieron poderosos y las cosas cambiaron. Y entonces, los empezaron a percibir como iguales.

it’s already happened with the Spaniards, Italians and Irish. In the United States, the Irish were not considered white. There is a fascinating book, *How the Irish Became White*, by Noel Ignatiev which explains this. When they arrived in the United States, they were Catholic in a predominantly Protestant country. At first they were seen as inferior, but over time they became powerful and things changed. And then they began to be perceived as equals.

At times of crisis, racism and xenophobia also tend to surge, especially against illegal foreigners. I can see that this is happening in Italy and Spain and many other European countries, but it’s different in the United States: they’re used to it. We have between 10 and 20 million illegal Mexican workers. It’s so easy to cross the border that it’s impossible to close it. There was a sweeping legalisation of “illegals” back in 1986. And this is one of the issues that President

Obama volia considerar aquest any, però la llei de sanitat li ha donat molta més feina de l’esperada. Tot dependrà del que passi a les eleccions legislatives de novembre. Si no les guanya, no podrà fer aquesta nova legalització d’immigrants il·legals.

Són diferents les visions nord-americana i europea sobre la immigració? Als Estats Units estan en contra de la immigració il·legal, perquè tenim més de 3.000 quilòmetres de frontera amb Mèxic. Tanmateix, no és tan senzill. Molts mexicans no consideren que l’altra banda del riu sigui un altre país. Vaig fer el servei militar en aquella zona fronterera i puc assegurar-li que molts no saben diferenciar que es tracta de dos països diferents.

Crec que els nord-americans són més oberts, potser perquè consideren que és normal que hi hagi un cert nivell d’immigració, per la seva història com a país d’acollida. Les lleis a Europa són més

En época de crisis suele aumentar también el racismo y la xenofobia, sobre todo contra los extranjeros que están en situación irregular. Veo que esto es así en Italia y España y en muchos países europeos, pero en Estados Unidos es diferente, están acostumbrados. Nosotros tenemos entre 10 y 20 millones de trabajadores ilegales mexicanos. Es fácil cruzar la frontera e imposible cerrarla. En 1986 ya hubo una gran legalización de “ilegales”. Y este es uno de los temas que el presidente Obama iba a tomar en consideración este año, pero la ley de sanidad le ha dado mucho más trabajo del que se esperaba. Todo dependerá de lo que pase en las elecciones legislativas de noviembre. Si no las gana, no podrá hacer esta nueva legalización de inmigrantes ilegales.

¿Difieren la visión estadounidense y la europea sobre la inmigración? En Estados Unidos están en contra de la inmigración ilegal, ya

Obama was going to examine this year, but the Healthcare Bill has kept him busier than he expected. Everything will depend on what happens in the November congressional elections. If he doesn’t win them, he won’t be able to legalise illegal immigrants again.

Do the United States and Europe have differing views on immigration? People in the United States are against illegal immigration; after all, the border with Mexico is more than 3,000 kilometres long. But it’s not that simple. Many Mexicans do not see the other side of the river as a different country. I served in the military along this border zone and I can tell you that many people do not know how to distinguish the fact that they are two different countries.

I think that Americans are more open, perhaps because they view a certain level of immigration as normal because of their own history as a country of immigrants, while the laws in Europe are more restricti-

restrictives, però no tots els països europeus són iguals. Per exemple, França ha tingut sempre una llarga tradició de país d’acollida d’immigrants. Van portar italians i espanyols l’any 1870, perquè havia davallat molt el nivell de població. Molts belgues i polonesos van marxar al nord de França per treballar a les mines, i al sud, a Marsella, hi havia italians i espanyols. És internacional; sempre hi ha unes regions més desenvolupades que necessiten mà d’obra adicional.

Una cosa que sorprèn els europeus quan omplim papers oficials als Estats Units és que et demanen de quina raça ets. Molts podrien considerar-ho racista. Sí, no et demanen la religió, però et demanen la raça. Però no té cap importància legal i no és racista. Els sociòlegs diuen que així es poden estudiar fets com ara la discriminació, cosa que a França és difícil de fer, perquè està prohibit preguntar la raça i

>>

que tenemos más de 3.000 kilómetros de frontera con México. Pero no es tan sencillo. Muchos mexicanos no ven el otro lado del río como otro país. Yo hice el servicio militar en esa zona fronteriza y le aseguro que muchos no saben diferenciar que se trata de dos países.

Creo que los norteamericanos son más abiertos, quizá porque ven normal un cierto nivel de inmigración, por su propia historia como país de acogida, mientras que las leyes en Europa son más restrictivas. Pero tampoco todos los países europeos son iguales. Por ejemplo, Francia ha tenido siempre una larga tradición como país de acogida de inmigrantes. Trajeron italianos y españoles en 1870 porque había bajado mucho el nivel de población. Muchos belgas y polacos fueron al norte de Francia para trabajar en las minas, y en el sur, en Marsella, había italianos y españoles. Es algo internacional, siempre hay unas regiones más desarrolladas que necesitan mano de obra extra.

>>

ve. However, not all European countries are the same. For example, France has always had a longstanding tradition as a country that welcomes immigrants. They brought Italians and Spaniards in 1870 because the population level had dropped so far. Many Belgians and Poles went to northern France to work in the mines, while Italians and Spaniards went to southern France, to Marseille. This is international; there are always more developed regions that need extra labour.

One thing that surprises us Europeans when we fill out official papers in the United States is when they ask our race. Many people could regard this as racist. Right, they don’t ask your religion but they do ask your race. But this has no legal importance whatsoever; it’s not racist. Sociologists say that this is how they can study phenomena like discrimination, which is much harder to do in France because asking about someone’s race is forbidden

>>

“Els nord-americans són més oberts que els europeus, potser per la seva història com a país d’acollida”

“Los norteamericanos son más abiertos que los europeos, quizá por su propia historia como país de acogida”

“Americans are more open than Europeans, perhaps because of their own history as a country of immigrants”

≤

desconeixes l’origen de la persona. Si fas anàlisis estadístiques, sobre educació, per exemple, es pot veure que els afroamericans no reben la mateixa educació que els blancs nord-americans o que hi ha una incidència més alta de fracàs escolar. És informació molt útil per elaborar estadístiques. La informació no és racista.

Vostè ha analitzat com ha canviat l’actitud d’Europa envers l’islam. Per què tants prejudicis? Crec que la diversitat religiosa és tan traumàtica per a les societats d’acollida perquè la religió té també una dimensió pública. La gent necessita tenir llocs per resar. Els musulmans necessiten mesquites i la presència d’un muezzí que no toca una campana sinó que crida a la pregària. Es tracta d’un esdeveniment públic que, per exemple, molesta molt els suïssos. A més a més, la gent també celebra festes i menja coses diferents. Als Estats Units s’assumeix, però a França, per exemple, es considera que no

está prohibido preguntar la raza y no sabes el origen de la persona. Si haces análisis estadísticos, como por ejemplo sobre la educación, puedes ver que los afroamericanos no reciben la misma educación que los blancos norteamericanos, o que hay una mayor incidencia de fracaso escolar. Es información muy útil para elaborar estadísticas y curvas. La información no es racista.

Usted ha analizado como ha cambiado la actitud de Europa hacia el islam. ¿Por qué tantos prejuicios? Yo creo que la diversidad religiosa es tan traumática para las sociedades de acogida porque la religión tiene también una dimensión pública. La gente necesita tener sitios donde rezar. Los musulmanes necesitan mezquitas, y la presencia de un almuédano que no toca una campana sino que llama a la plegaria es un acontecimiento público que, por ejemplo, molesta mucho a los suizos. La gente celebra también fiestas diferentes y come cosas dife-

a bell but calls the faithful to prayer is a public act that bothers the Swiss a great deal, for example. People also celebrate different holidays and eat different things. In the United States this is taken for granted, but the French regard people who don’t want to eat pork at school, for example, as interference with their secularism, when fish still tends to be served on Fridays in French schools. The presence of “the other” challenges identity, challenges what we are, and what we are is what they are not. There was also a time in the United States when immigrants were defined by their religion. The arrival of the Irish Catholics somehow highlighted American Protestantism, and when the Jews arrived it highlighted the Christianity of the United States. In Europe, even in secular countries like the United Kingdom and France, Christianity has become an identifier against the Muslims.

voler menjar porc a l’escola interfereix amb la laïcitat, i això que a les escoles franceses encara s’acostuma a servir peix els divendres. La presència de l’altre desafia la identitat, el que som, i el que som nosaltres és el que no són ells. Als Estats Units també hi va haver una època en la qual es van definir els immigrants per la religió. Quan van arribar els catòlics irlandesos, d’alguna manera es va emfatitzar el protestantisme americà, i quan van arribar els jueus, es va emfatitzar el cristianisme d’Estats Units. A Europa, el cristianisme, fins i tot a països tan laics com el Regne Unit o França, s’ha convertit en un identificador en contra dels musulmans.

Com es perceben els musulmans als Estats Units? La veritat és que als Estats Units, tot i l’11-S, no tenim un sentiment antimusulmà tan fort com a Europa, potser perquè estem acostumats a tenir una gran diversitat religiosa. Vaig veure a les notícies que a Espanya es

rentes. En Estados Unidos se asume, pero en Francia consideran que el hecho de que haya personas que no quieran comer cerdo en un colegio, por ejemplo, interfiere con la laicidad, cuando en las escuelas francesas todavía se suele servir pescado los viernes. La presencia del otro desafia la identidad, desafia lo que somos, y lo que somos nosotros es lo que no son ellos. En Estados Unidos también hubo una época en la que se definió a los inmigrantes por la religión. Cuando llegaron los católicos irlandeses se enfatizó de alguna manera el protestantismo americano y cuando llegaron los judíos se enfatizó el cristianismo de Estados Unidos. En Europa, el cristianismo, incluso en países tan laicos como el Reino Unido o Francia, se ha convertido en un identificador en contra de los musulmanes.

¿Cómo se percibe a los musulmanes en Estados Unidos? La verdad es que en Estados Unidos, a pesar del 11-S, no tenemos un senti-

va prohibir que una adolescent anés a l’institut amb el vel islàmic. A França, aquest tema també té plena actualitat. Sarkozy vol prohibir l’ús del burca pel carrer. El burca és un problema per treure’t el carnet de conduir o per obtenir papers oficials, per exemple, perquè no se’t veu la cara i no et poden reconèixer, però el hijab és una altra cosa, no hauria de molestar ningú. És com ara els nens jueus que es cobreixen el cap amb aquests barretets, la quipà. La veritat és que no interfereixen en absolut amb la vida diària. A ningú no li hauria d’importar. D’altra banda veig que a Marbella hi ha molts saudites i kuwaitians rics i sembla que a ningú no li importa si són musulmans o no. ■

miento antimusulmán tan fuerte como en Europa, quizá porque estamos acostumbrados a tener una gran diversidad religiosa. Seguí en las noticias que en España se prohibió a una adolescente ir al instituto con el velo islámico. En Francia, este tema también ha estado de plena actualidad, incluso Sarkozy quiere prohibir el uso del burka por la calle. El burka es un problema para temas como sacarse el carnet de conducir y obtener papeles oficiales, porque no se te ve la cara y no te pueden reconocer, pero el hiyab es algo diferente, no tiene por qué molestar a nadie. Es como los niños judíos que se cubren la cabeza con esos gorritos, la kipá, que, la verdad, no interfiere con nada de la vida diaria. A nadie le debería de importar. Por otro lado, veo que en Marbella hay muchos saudíes y kuwaitíes ricos y parece que a nadie le importe si son musulmanes o no. ■

≤

Una cosa que nos sorprende a los europeos cuando rellenamos papeles oficiales en Estados Unidos es que pregunten la raza. Muchos podrían considerarlo racista. Sí, no te piden tu religión pero te piden la raza, pero no tiene ninguna importancia legal, no es racista. Los sociólogos dicen que así se pueden estudiar hechos como la discriminación, cosa que en Francia es más difícil de hacer porque

≤

and you have no way of knowing their origins. If you perform statistical analyses on education for example, you can see that African Americans do not receive the same education as white Americans, and that the former have higher drop-out rates. This is extremely useful information for drawing up statistics and curves. The information itself is not racist.

You have analysed how Europe’s attitude toward Islam has changed. Why are there so many prejudices? I think that religious diversity is so traumatic for the host societies because religion also has a public dimension. People need to have places to pray. Muslims need mosques, and the presence of a muezzin who doesn’t ring

How are Muslims perceived in the United States? The fact is that despite 9/11, the anti-Muslim feelings in the United States are not as strong as in Europe, perhaps because we are used to a great deal of religious diversity. I saw in the news that in Spain a teenager wasn’t allowed to wear a muslim veil in high school. In France, this issue is always popping up in the news, and Sarkozy even wants to ban the wearing of the burka on the streets. The burka is a problem for things like getting a driving licence and official papers because you can’t see the face underneath and the person can’t be recognised, but the hijab is different – there’s no reason it should bother anyone. It’s like the Jewish children who cover their heads with skullcaps, kippah, which in no way interfere with everyday life. Nobody should care about it. On the other hand, in Marbella I see that there are many wealthy Saudis and Kuwaitis, and no one seems to care whether or not they’re Muslims. ■

Institut Europeu de la Mediterrània: Migracions
www.iemed.org/tematica/cmigracions.php

FORA.tv The Great Issues Forum: Immigration and Islam
fora.tv/2010/03/08/The_Great_Issues_Forum_Immigration_and_Islam

Guarding the Gates in a World on the Move
essays.ssrc.org/sept11/essays/zolberg.htm

Google Books: Aristide Zolberg, Global Migrants, Global Refugees: Problems and Solutions
tinyurl.com/3xnm78t

Llibres de Zolberg a la Biblioteca de la UOC
tinyurl.com/38c9wyr